

Posudek vedoucí diplomové práce:

Eliška Rohrová: *Puertos francos na Kanárských ostrovech* (Středisko iberoamerických studií FF UK, 2013, 104 s. rkp.)

Za téma své diplomové práce zvolila Eliška Rohrová problém v českém prostředí v podstatě neznámý, ve španělské historiografii (zejména ve větvi hospodářských dějin) však poměrně frekventovaný: fenomén *puertos francos* na Kanárských ostrovech na konci 19. a počátku 20. století. Jejich zavedení předcházely debaty, v nichž se odrazily základní témata španělské politické ekonomie. Skutečnost, že byly kanárské přístavy obdařeny určitými hospodářskými a administrativními výsadami, zásadně ovlivnila jejich postavení v době poslední fáze španělského koloniálního systému i v širším kontextu atlantického obchodu; zároveň ovlivnila místní hospodářství i životní styl na ostrovech; tyto zásadní vlivy doznívají i v současnosti. Toto vše činí téma *puertos francos* zajímavým i pro toho, kdo se výlučně nespecializuje na téma španělských dějin. Diplomantka navíc mohla zužitkovat svůj roční studijní pobyt na Universidad de La Laguna na kanárském ostrově Tenerife.

V úvodní části práce Rohrová nabídla stručný geograficko-historický přehled, v němž umístila Kanárské ostrovy do kontextu atlantického prostoru a jeho dějin v raném novověku. Jedinou výtku by bylo možné vznést proti výrazné orientaci autorky na ranou koloniální fázi (16. století), z jejíhož velmi podrobného vylíčení rovnou přeskočila do století devatenáctého, do doby těsně před zřízením *puertos francos*. Přechod je příliš ostrý, mnohé z předchozích dvou století zůstalo nedopovězeno a zřízení „svobodných přístavů“ se v autorčině líčení stává procesem velmi samozřejmým, postrádajícím dlouhodobé kořeny. Stejně tak poněkud problematická je snaha Rohrové zasadit tento fenomén do širšího kontextu kapitalistické transformace 18. a 19. století. Projevila se její relativní neznalost těchto historických procesů, takže se musela uchylovat k obecným frázím. („Na poli ekonomickém se stále více prosazoval liberalismus a postupně i kapitalismus. Světem se šířila idea volného obchodu a zasáhla i Kanárské ostrovy.“ s. 17)

Jakmile ale diplomantka přešla k vlastnímu tématu, nabídla vynikající popis krátkodobých předpokladů, samotného zřízení a fungování *puertos francos*, přehled legislativních změn, dopady na obchod, zavádění nových plodin i případové studie jednotlivých přístavů. Text doplňují hojné grafy a tabulky; některé jsou zohledněny v textu, jiné mají spíše funkci ilustrační, byť nejsou zcela zbytečné. Rohrová vycházela se sekundární literatury a početných editovaných pramenů (v podobě edic tištěných i elektronických); její přístup je spíše deskriptivní než analytický, v závěru práce se však odváží k vlastní interpretaci, k nastínění pozitivních i negativních vlivů na kanárskou ekonomiku a společnost i na sebeuvědomování obyvatel ostrovů. Být je její propojení analýzy *puertos francos* a aktuálního autonomního hnutí poněkud násilné (je zde patrný stejně ostrý střih jako v úvodním historickém přehledu), podařilo se jí dostatečně obhájit aktuálnost studia zvoleného tématu v kontextu (nejen) španělské historiografie.

Práce je psána kultivovaně, byť s některými pravopisnými prohřešky (vliv anglických a španělských zdrojů se projevil v soustavně chybném pravopisu velkých písmen: španělská Koruna, Španělská občanská válka, Války za nezávislost Latinské Ameriky) a překlepy, které svědčí o chvatu při dokončování. Bibliografické odkazy jsou však pečlivé a úplné, použita literatura početná a reprezentativní. Celkově se nabízí práce, která se může stát dobrým východiskem pro zájemce o tuto problematiku.

Celkově lze tedy diplomovou práci Elišky Rohrové hodnotit jako zdařilou. Autorka prokázala schopnost kreativně pracovat se sekundární literaturou a primárními prameny a své závěry prezentovat v písemné podobě. Doporučuji ji k obhajobě; vzhledem k výše uvedeným

drobným výtkám navrhuji její hodnocení známkou **velmi dobře** nebo **výborně**, v závislosti na průběhu obhajoby.

Praha, 15. ledna 2013

Doc. Markéta Křížová, Ph.D.
Středisko ibero-amerických studií FF UK